

Иван Хаджиев

Сладък трипъл

Броени дни остават до настъпването на новия век, а аз, божем добър човек, драскач по бързо фалиращи вестници и списания, сиреч – пълен измекяр, но независим от банки и политика, съм събрал парици и претърсвам битака за евтини зимни обувки. Защото без коремчета от акула и водка „Финландия“ бивам, но с патъци, чиято душа отдавна е минала в някой по-добър свят, веднага след общарството като поминок, – не е хубаво някак!

Неделя е, пуснали са ни малко слънчице, почти няма вятър и обществото, което не е сколасало да се посвети на вилен „туризъм“, сега обикаля най-малко по пет пъти всички сергии, за да направи сгоден пазар. Подобен ритуал извършвам и аз. Но все нищо не харесвам: някакви дядовски чепици отпреди Промаяната, някакви корейски малобагаритни, които не биха изживели повече от едно погребение, големи тайвански, чиито бомбета се разпукват като тикви при първия сняг... И изведнъж ето – достолепни, военни, естествено-кожени, обувки е малко да се каже, – танкови вериги, насъщен аксесоар за разузнавача, поща към поколенията и т.н. Чичото, вероятно скоро пенсионирана „майка“ на рота, иска 50 лева. Предлагам 40 и две касетки. Чалга ли? – пита човекът. Не, рок, здрав рок! – казвам му. Клати глава отрицателно. Помайвам се, пъшкам и изваждам парите. Чувствам се като англичанин, който не е богат, за да купува ептино.

В това състояние обикалям триумфално за последен път – спокойно да позяпам. Напълно съм готов да забравя как двама здравеняци, които не разбираха български, ме глобиха за една спирка... Но аз съм тъй – знам две и двеста, а обикновено ми се случва две. Ето че сега усещам как някаква не толкова ловка, колкото нагла ръчица, вешо ме пребърква. И тоя – карък, какво ще намери – само да ме ядоса! Хващам гадния израстък, здраво го извивам и ритвам където ми падне. Оказва се русоляв младеж, конюнктурно казано – ром (да не се бърка с римлянин!). Надига се, оглежда ме преценяващо и набира сили:

– Защо блъскаш бе, защо блъскаш?!

Околните са „съпартийци“ и веднага го подкрепят. Очертава се междуетнически конфликт, в който е най-вероятно да ме набият, тъй като не разбирам от дипломация и докъде стигат правата на малцинствата. Затова отстъпвам, а оня настъпва, много обиден. Замахва, аз се дръпвам и тактично хващам пътя към изхода. Той не се отказва. При следващото му налитане решавам да не се пречкам: напротив, помагам на инерцията, като прибавям чифт здрави военни обувки отзад. Крайно изненадан, русолявият вади сгъваем нож и мълви сакрални слова.

Втречен в противника, внезапно изпадам във фаза: схващам всичко едновременно, мога и да го разчлenea (но точно сега ли трябва да получавам ясновидения?). Околният свят се размазва и отдръпва, а обектът на фокус затрептява в негатив, постепенно се избистрят ярките цветове на всеки негов орган... Разчитам „на бегом“ картината и бързам да се включа в реалността. Оня вече е в опасна близост, гледа с превъзходство и се кани да замахне.

Вдигам ръце с разперени пръсти и властно занареждам:

– Веднага трябва да спреш! Виждам бъдещето в теб. Ако не се промениш, след две години и два месеца ще умреш от остра язва на дванадесетопръстника!

Целият пазар е онемял. Родопска тишина! Чувам само ехото от моя глас, напълно чужд – защото говори истината от последна инстанция.

Обръщам се и на вид спокойно напускам пазара. За какъв дявол ми беше изобщо да идвам? Е какво – малко театро, като за края на века... Всичко е добре, свършва ли добре!

Но дали е свършило?

Крача към автобуса, а от главата ми не излиза русолявият пишман-разбойник. Дано не съм му познал! Бъдещето е предопределено не повече от миналото; може би всичко се управлява от настоящето.

По-късно ще си дам сметка за разликите: планински въздух и тишина, малко и някак по-други хора, отсъствие на обичайните боклуци по земята... И най-вече – цветовете: по-наситени, повече синьо-виолетови!

Стигам старата влакова линия. Недалеч чака нещо между електричка и трамвай. Я – нов превоз, – радвам се и бързам натам. Малко преди да се кача, бабешки глас отчаяно нарежда зад мен:

– Защо не ми помогнете, младежо? Ако се заемат всички места, трябва да чакам цели седем минути следващия...

Нищо не разбирам, но подавам ръка и се качваме. Сядаме един до друг и возилото се понася с шеметна бързина. Чак сега забелязвам околността. Вместо порутени къщурки в пусти разкаляни дворчета с парцаливо пране, зарязани стари тенджери и сополиви мръсни деца, – двуетажни вили с надземни гаражи, пищни градини, тънки алеи и спортни комплекси.

Елементарно: в бързината не съм успял да се върна в настоящето. Прави се по време на медитация, защо не и наяве? Отраснал съм с четива за самотни изобретатели, свръхсекретни машини, хронални парадокси; настъпване на буболечка в праисторическо време, което довежда до изчезването на явленията Соса-Кола и Бил Гейтс (ами сега, като го няма

последния, кой ще даде \$100 милиона за лекарство против СПИН; спокойно, СПИН също няма!). Във всеки случай, добре че си взех нови обувки, сега ще пообикалям...

Обаче има и нещо странно – чак такива промени само за две години и нещо? У нас?! Нали заради разбойника мръднах само с толкова във времето...

– Да имате днешен вестник? – питам бабата.

– А, вече не ги чета – само фантазмагории!

– Имате предвид политически игри и банкови афери?

– Тях пък никога не съм чела. Добре че заемат последните две колонки, ама и това им е много!

Странно, с какво тогава си пълнят медиите тия хора? В този момент се сепвам: нямам билет, а за този ден искам да привърша с неприятностите.

– Дали мога да си купя билет от шофьора?

– Ама вие откъде сте? – обръща се изумено бабата. – Тук няма билети, това е обществен транспорт!

– Скоро пристигнах, не съм свикнал – обяснявам сговорчиво.

Изведнъж стената на шофьорската кабина се превръща в обемен екран. Из въздуха плъзват пищни реклами. Готов съм да протестирам, но забелязвам, че не става дума за дъвка без захар, която лекува гангрена, магически прах за пране и левитиращи дамски превръзки. Тук се рекламираат... произведения на изкуството!

От страниците на луксозни книги бликат обемен илюстрации, а невидими гласове ги коментират; художници движат ръце из въздуха, създавайки статуи и картини; музиканти с шлемове на главите и контактни ръкавици излъчват хармонични звуци; кинематографисти мачкат някакво прозрачно кълбо и пред тях се появяват динамични фигури, заобиколени отменящи се багри и звуци...

– Дошли сте за мача, нали?

– Моля? – едва успявам да се откъсна.

– Мачът, разбира се! Всички са пощурели – мачът на века. Естествено, сини и червени. Не се притеснявайте, мотрисата отива право там. Стара съм вече, гледам ги по халовизията. Пък и да си призная, не ги харесвам тия, модерните! Няма ги вече старите момчета, за които, каквото и да ми говорите, освен талант, от значение беше и патриотизмът. А сега – разпродали са се из цялата вселена! Гонзо станал футболист на годината, но къде я прекарва тая година? Гонзо нали го знаете?

– Да, Георги Иванов.

– Не, Иван Георгиев. Ами Стоичко Христов, „модерният лъв“? Щял да играе последните пет минути. Да, ама без да си мръдне дирника от Тексас, щата Париж. Технически прогрес, виртуални реалности, обаче накъде, ми кажете вие, без живото присъствие? Мотаят се из алеите на стадиона, играят технично, но вижте им изказа – пълна стерилност! Аз съм бивша учителка, имам добра пенсия и мога да си позволя всеки мач, обаче...

Баба футболна фенка – е това не бях виждал! Бърка имена с фамилии, но виж, прякорите знае! Временно изключвам, загледан навън. Движим се доста бързо, а спирките са колкото пътниците – малко. Вече сме в града. Има повече къщи, но пак ниски, с големи дворове; някои с доста причудливи форми. Къде са се дянали панелните блокове, тази социалистическа увертюра към „глобалното село“? Май са минали гаранционните 60 години и всичко се е срутило. Добре, а запустелите институти, фабрики, супермаркети? Ами отвсякъде димящите пърпорещи трабанти и зазове? Техниката за придвижване, която успявам да забележа, се състои от велосипеди, мотопеди и малки капковидни машини, които подскачат на всички страни, сякаш дърпани от ластици.

– ...Но вие наистина можете да се ориентирите по вестниците – бърбори бабата. – Ей, господин шофьор, дайте на младежа днешната преса, ако обичате!

Човекът оставя управлението – ей тъй – и идва да ми донесе някакъв лист. Не знам защо е весел и си подскача.

Разгръщам листа и на него се появяват вестникарски страници. На различни издания, в тесни колони за всяко. Погледнеш едната колона – текстът изпълва цялата страница със съответното издание. Заглавията пулсират в цветовете на дъгата. Иначе всичко е буквално преписано от добрите стари наши многотиражници:

„Айнтрахт“ плаща 3 млн. DM за Петър¹

Немският „Айнтрахт“ е навит да извади 3 млн. марки за национала Петър Мартинов, съобщи немската преса вчера. Преди около месец от „Байерн“ предложиха с два милиона марки повече. Още няколко елитни немски клуба се интересуват от футбол-лист №6 за изминалата година. Обаче швейцарският „Сервет“, където в момента играе 21-годишният врачанин, не желае да се разделя с него до лятото.

---

1. Буквални цитати от наши многотиражни вестници, само имената са инверсирани.

Чакат Гонзо в Благоевград
Иван Георгиев обаче обяви преди няколко дни, че ще кара
празниците в Барселона.

...Да, ако не смятаме имената. Тук ги пишат обратно и вестниците започват със спорта. Както и да е, нещо друго ми идва в повече. Изведнъж се сепвам: с разтварянето на листа около мен е започнала да се заформя някаква холограма. И ето я вече – почти гола хубавица в цял ръст. От пъпа нагоре, около гърдите на която се точи ярко червен надпис: „Кати“². Ясно, без чалга не може във времето и пространството! Ето, отваря уста („Ако можеха да говорят...“) и се чува – не, не може да бъде, – оперетно пеене, „Прилепът“ от Щраус!!!

Девојката се гъне като червей, аз съм искрено притеснен и забождам поглед в листа. Сякаш булдозер, в ушите ме блъсва подозрително познат глас. Интервюто е с „Вуцо Иванов“:

– Вуцовщина значи принципност, ред, дисциплина. Аз съм организиран човек и затова ме наричат мафиот.

Значи, говорещи вестници, в съпровод с обемно изображение! Добре, я да видим нещо друго – оперетна чалга плюс футболни мъдрости ми идват в повече. Коя, по дяволите, дата сме? Ето, има я под всяка вестникарска „шапка“ – *същата идиотска днешна дата!* Значи, друго измерение. В което най-популярният вестник започва с такова едно „чело“:

Сирак Насков: US-лигата е по-слаба от нашата Висша група, смята „синята“ легенда (*подзаглавие*)

Пеньо Димитров, наричан „Стратега от Мирояне“...
(*коментар*)

Междувременно „Кати“ ме е разлюбила, потъвайки във въздуха, а бабата, която явно се забавлява с моята къдрава физиономия, изведнъж ме плясва по коляното и виква:

– Млади човече, напълно споделям отношението ви към попфолка и реших да ви направя малък подарък!

Защо малък, готов съм да кажа, но се сещам за стария рекламен трик: – Колко мислите, че струва тази прекрасна вещ? Не, пет пъти повече. Но, дайте си ръката, печелите! Само днес и само за вас – без пари! Плащате единствено транспортните разходи... Значи, баба – рекламна

---

2. Популярна тук и сега попфолк певица.

агентка! Отрязвам я веднага:

– Не мога да си го позволя, госпожо, току-що си купих обувки!

– Ето ви покана за мача; синът ми я прати, а аз – нали ви казах. Но вие сте интелигентен младеж, сигурно футболът ви е в кръвта. С какво се занимавате, впрочем? – и ми напъхва нещо в джоба.

– Бях журналист, сега си почивам.

– Ясно, натрупали сте пари и скучаете. Не ви съветвам обаче да се отпускате, може би щастието ще ви се усмихне в някой възвишен спорт?!

Натрупал пари... Възвишен спорт... Абе, дали да не сменя компанията?

Спирка. Ще взема да слеза, нали транспортът им бил безплатен!

– Ето! – плясва с ръце бабата. – Стадионът е отсреща, отивайте. И Бог да ви пази!

Много благодаря и бързо слизам. Но едва не падам, тъй като съм стъпил върху някакъв пълзящ тротоар, който фатално тече към огромна сферична постройка в цветовете на дъгата, бавно преливащи един в друг. Цялото ми ляво пространство е в преобладаващо синьо, в което, надут като балон, плува надпис: „Синьото е цветът на въздуха, кръвта и промяната – изберете своето!“⁴. Отдясно пък, на червен фон и с още по-червени букви пише: „Това е цветът на земята, паметта и промяната – изберете своето!“⁴.

А сега де! Нямам влечение към цветни спортове, ако не смятаме една зелена пролетна картина, която съзерцавам от леглото си, с прекъсвания за бързи преходи до сервизните помещения... Но трябва да направя избор, тъй като тротоарът се разделя на две към различни сектори от стадиона. Нека приложим метода на изключването: земя и памет вече нямам, значи избирам синьото. Пък и по рождение съм си левскарче... (Признавам: всичко това сега ви го разказвам като на шега, за да не се изложи никак. Знаете, лирически герой, преразказ с елементи, мемоаристика – всичко трябва да е възвишено! Истината е, че изпитвам неистов страх от стълпотворения, особено – футболни. Всеки ти крещи в ушите, готов е да те наръга или гръмне, ако носиш шалче в друг цвят, или просто така.)

Е, в моето измерение странях, но сега сякаш Божият пръст не ми дава да мръдна от спорта. *Позхали!*, както казват американците на руски.

Транспортната лента, на която пребивавам, за всеки случай леко разкрячен и стиснал юмуци, се вие из пространството, обкръжена от

замайващи холограми на син фон. Някои хора около мен стискат по едно кълбо, от което струят шеметни багри и звуци; те се разрастват и смесват със съответните от другата, червената лента. Странното е, че никой не се кара и бие с никого, вместо това всички са ухилени и си контактуват като авери в кръчма. Възрастите са всякакви – от деца до старци.

Така и не разбирам, стиснал пропуска, кога сме влезли. Вместо полицейска проверка, между хората се промушват ярки надписи:

МОЛЯ, ОБЯВЕТЕ ВСЯКО НЕРЕГИСТРИРАНО СЛОВО!

Хубава работа, тук и не се псува! Вече нищо не разбирам, но и няма кога – тълпата ме поднася на някакъв стол, отдолу излиза чаша лимонада (тая цивилизация не е ли открила поне бирата?!) и – „мачът“ започва. Слагам кавички, тъй като нищо тук не напомня каквото и да е.

Самият терен, постлан с червена трева и елипсовиден, е разграфен от гигантски хищни растения във формата на лабиринт. „Вратите“ са полусферични, изпълнени с мъгливо вещество. Светлината струи отвсякъде. Трибуните се губят във висините, слабо осветени, разноцветни. Из въздуха на етажи плуват сферични екрани, изобразяващи: гладиаторски битки; бой между петли; надскачане на бълхи; прескочи-кобила с жирафи; какво ли не. Ехидно отбелязвам, че туземците също си падат по надпревари. Вероятно и те имат своите Дарвин, Ленин, преходно знаме на труда и нататък. Хак им е!

Междувременно всички закрепняват, което ме кара да схвана, че се започва. Поглеждам – нищо особено. Двайсетина души в дълги червени и сини тоги се разхождат из алеите на лабиринта. А, и един в бяло. Вероятно съдия, нали тук е наопаки. Този същият подхвърля топката, тя обикаля кръгово и все по-бързо, докато бива привлечена от „играч“. Който я издига, тя хвърля гигантска проекция в преливащи цветове и прозвучава...

Много съжалявам, ако съм ви довел до този ред, за да получите по-редното разочарование, от собствен опит знам колко е неприятно, готов съм да понеса заслуженото, но не мога да не споделя:

...Прозвучава мерена реч! Да, техният футбол е, как да кажа – литературно четене! Самият аз, макар по моему да съм съгрешавал в посока на последното, някак се притеснявам. Но, факт, най-популярният спорт във време-пространството, където съм попаднал – това е поезията!

И не само. Едновременно със стиховете, които ти влизат направо в главата, високо над „играча“ кълбото създава голяма и динамична капковидна цветомузикална форма; тя се движи, докато срещне друга в същата гама. Стиховете продължават – топката е подадена! Някъде отзад се чува глас на ТВ-водещ:

– Успя да овладее тази спряла във въздуха топка /.../ Опитва проникателен пас /.../ Ще направи сладък трипъл!³

Е, поне коментарите са ми познати! Но какво става? Противников играч препречва алеята, дърпан назад от хищните растения; капковидните изображения се смесват, преливат ярки цветове, чуват се стихове с друга метрика... Напълно гипсиран, се заслушвам в шпикера:

– Аз лично се радвам на това двама големи мъже да се борят в средата на терена /.../ И, сега двамата ще получат предупреждение да престанат да се блъскат в опасната зона!

От съседните алеи прииждат помощници; техните визии се наслаждат с водещите „топката“, някои остават пусти, но постепенно изграждат нови форми; на моменти настава невъобразим хаос („мелле?“), а публиката крещи стихове от поредните ходове... Коментаторът се опитва да надвика всички:

– Кеква, кеква драма се разиграва тук! /.../ И – страхотен бодичек! /.../ Избива топката с ръце, с крака...

Изведнъж някъде долу избухва – бомба ли? – не, ярка червена светкавица, последвана от гръмотевични многодецибелни съгласни без явен смисъл. Всички скачат, скачам и аз:

– Какво става? – питам безадресно.

– Гамени! – отвръща с отегчение очилат възрастен мъж до мен. – Дошли да избиват комплекси. Все същата простотия...

Отдолу се разраства разноцветен облак, който замрежда цялата картина. В главата ми прозвучават слова без ред и смисъл, но крещящи, изтласкващи всичко друго. Нещата отиват към полудяване. Ошашавен, се обръщам към спокойния си съсед:

– Но какво искат да кажат?

– Не мога да знам, господине – изрича човекът, вдигайки рамене, – аз съм само един обикновен професор по лингвистика.

Разтърсвам глава и дълго масажирам слепоочията си. Най-сетне ужасните звуци затихват в мен и дочувам:

---

3. Всички футболни коментари са документално снети от Българска национална телевизия.

– Тръгват да тревожат бранителите /.../ Виртуозен, бих казал, авантаж! Много, много футбол има в главния съдия!

Междувременно из въздуха се носят пулсиращи прозрачни мехове, които всмукват всички странични шумове и картини.

...Яркосиньо море, златен пясък и зелени палми. Чистобяло корабче, сякаш хартиено, е застинало навътре в спокойната вода. Слънце не се вижда, но е ослепително ярко и кристално чисто. Гларус крачи важно из пустия плаж, смешна майmunка скача и безуспешно брули кокосови орехи. Гола девойка седи неподвижно пред кротките вълни в поза за медитация, с обърнати нагоре шепи, положени на коленете. Гарвановочерните ѝ коси са леко разлюлени от недоловим вятър. Изведнъж се оказвам там: именно аз съм майmunата и друсам клони, за да привлека вниманието на загадъчното момиче. Но не – тя се е отнесла някъде другаде. Тогава скачам долу и започвам да я замервам с черупки от миди, за всеки случай отдалече. Гигантска морска костенурка се отърсва от пясъка и подлага корава коруба под мен. Нещо меко ме тласка, сядам и в миг широки копринени криле замрежват целия пейзаж, вибрирайки все по-силно. Квадратните крачища на костенурката оттласкват земята и ние се издигаме плавно над лагуната. Девойката остава сама, все по-малка на големия пуст плаж.

Никой не обръща внимание на всичко това. Хората следят играта, а в ръцете им малките кълба я отразяват, пламтейки в съответните цветове. Търся трескаво из предните редове източника на видението – напразно. Коментаторът не спира:

– Понякога вратарите се оказват на най-фаталното място във футболното игрище! /.../ Марко Георгиев, не случайно известен като универсалното ренде „Вьорнер“ /.../ Изправи на крака цялата пейка на отбора си!

Изправам се и аз, но в никакъв случай не заради нашето „ренде“ Георги Марков, или съответния техен поет Марко Георгиев. Интересувам се само от дамата, която така елегантно ме изгони от психиката си. Готов съм да обещаая, че повече няма да я замервам с черупки, докато медитира. Няма да съм такава тъпа маймуна, а може би ще приближа тихо и просто ще я целуна по рамото. Тя ще люшне лекичко и благосклонно черните си коси, а аз ще седна недалеч, загледан в бялото корабче...

Уви, не. Нищо не откривам, само суматохата от видения така ми задръства главата, че сядам безсилен. Маймун с майmunите! И само оня противен глас безжалостно ме напъхва в дълбоката стара дупка:

– Ротационната система е въведена от Качамачо по твърде

убедителен начин. Тя ги върти по начин, който самият Качамачо не може да определи!

Никакъв „мач“ вече не ми влиза в главата. Така и не разбирам кога е свършил. Тържествена оперна музика зазвучава отвсякъде, всички крещят радостно, пеят и се прегръщат. Многоцветни балонни видения растат, преливат едно в друго и се пръскат в пищни фойерверки. Между тях се вие обемен надпис:

РЕЗУЛТАТЪТ Е РАВЕН, ЗАПОВЯДАЙТЕ УТРЕ НА ПРОДЪЛЖЕНИЯТА!

Стига да мога! Най-после си спомням къде съм, по-точно къде не съм. Тълпа от въпроси нахлуват в това, което е останало от моето съзнание: не че много ми се връща в онази кал, но все пак – тук ли ще си остана и като какъв; къде да дам обява, че търся медитираща гола хубавица; и тях ли ги друса безработица, или приемат неволни емигранти от други измерения; вързани ли са към валутен борд, защото в паспорта съм скрил DM 50 за черни дни; имат ли ж.п. гара, за да преспя; нямам ли тъдъва alter ego, за да му звънна на моя си телефон и някакси да ме осинови; къде да търся девойката, която не само че не ми постла легло, ами изстреля маймунката, която бях, с летяща костенурка в небесата...?

Излизаме от стадиона. Народът се люшка като пиян (дали от лимонадата?). Най-екзалтираните изчакват пресичането на летящите тротоари и виртуозно си разменят сини и червени фланелки, сини и червени кълбовидни видения; шарени шапки хвърчат като летящи дискове и високо в небето току изригват фойерверки...

Най-после стъпвам на твърда земя и бързам да се отдалеча от стълпотворението. Слънцето се готви да залезе. Половината небе е сякаш боядисано в ярки синьо-виолетови цветове, към които бавно пълзи шарената пушилка от стадиона. Присядам до някакво шадраванче и дълго се плакна в шуртящата отвсякъде вода. После се отпускам върху лактите си и май се унасям...

Сепвам се в любимия си фотьойл, посред дълбока нощ, а телевизорът свисти и пращи – естествено, защото програмата е свършила, а пък аз просто съм посьнувал, вместо да тъпея пред поредния екшън. Всичко си е както преди: разхвърляните книжа върху бюрото, стенният календар със същата дата в квадратчето, пращната библиотека, разперената в пространството китайска роза, старите плочи около уредбата, пустеещият хладилник, неплатените сметки, закачени до вратата като криле на

прилепи... Мила родна картинка. Сега да не взема да съжалявам, че всичко е било сън?! Наистина, необикновено ярък... Но какво е това? В краката ми лежи пликът с новите обувки. Следователно след битака неизвестни количества алкохол са затрили всякакви спомени за прибиране в къщи. Целият схванат, сякаш съм лежал със седмици. Хайде стига глупости – ще стана, ще се разкърша и после лягам, пък... може и да си до-сънувам съня.

Скачам и се протягам. Ококорвам очи: намирам се, къде мислите, на онова място, пред кротко къркорещото шадраванче. Отвъд площада малки овални и пирамидални къщички, обкръжени от дворове-градини, отразяват с големите си прозорци залязващото слънце. Значи какво: сънувал съм, че съм сънувал?

Така. Време е да поема нещата в свои ръце. Обувам с поривисти движения новите обувки, оставям старите на земята, тъй като кошче не се вижда (впрочем, боклук – също) и бързо се отправям към линията на возилото, с което дойдох. То пристига на секундата и аз се настанявам по-далеч от рекламните, както ги нарече бабката на идване, халограми. Потегляме с шеметна бързина. Внушил съм си, че като се върна на битака, всичко ще си отиде по местата.

Ами ако не? Е, във всеки случай, ще отида на продълженията, не беше лошо, пък може и да потърся дамата, която си пада да медитира по време на мач... Вярно, измерението е по-различно, но животът си продължава. Ето ги и новините!

Гърбът на шофьорската кабина предава репортаж от срещата. Взаимни поздравления между участниците, смехове и прегръдки. Носят съдията на ръце. От трибуните го замерват с цветя. Резултати от социологическо проучване относно рейтинга на всеки играч; прогнози за продълженията.

А сега – нещо по-разбираемо. МанIFESTация. Вейт се знамена, размахват се лозунги и портрети. Успявам да прочета:

Не на класическия стих!
Докога пасторална проза?!
ДАЙТЕ ПЪТ НА ФАНТАСТИКАТА!
ВСИЧКИ СПОРТОВЕ – С РАВЕН СТАРТ!
МУТРИТЕ – ВЪН ОТ ОПЕРАТА!

Интересно... Друг репортаж. Слаботелесен журналист с гневно-иронични очи ни развежда из някакъв коптор, предполагам – дом за

сираци, или държавна болница. Но какво чуват ушите ми:

– Да, това е старият парламент, на който славните ни предци са написали: „Съединението прави силата“. И най-смелият фантазьор не би казал, че тук може да има някакво съединение, да не говорим за сила! Никой от тукашните, все пак, поданици на републиката, не пожела да застане пред камерата, може би защото видът им е толкова изпостелял, че едва ли бихте ги различили. Не е ясно къде са отишли хуманитарните помощи за родните депутати, а нищожните заплати и извънредни надбавки се бавят с месеци. Така в навечерието на 21-ви век политиките последваха безрадостната съдба на bankerите. Кое сега е по-вероятно: някой мастит поет да спонсорира заседанията на парламентарните комитети, или по-скоро – енергата да спре отдавна неплатения и обикновено краден ток?! За вас коментира Беран Владов.

Вече се треса от смях, а останалите пътници ме гледат с възмущение. Двама тийнейджъри на предната седалка също се хият, драскайки върху шапките и чантите си:

Сини говеда!

Червени прасета, сега е Коледа!

Хрумва ми хрумка и питам:

– Момчета, да знаете откъде мога да телефонирам?

– От всякъде – отговаря единият.

И натиска ръкохватката под ръката ми. Отдолу излиза овална гумева маса, на която са изписани цифри. Я да опитаме! Набирам собствения си телефон. Да проверя дали съм си в къщи... Не, без майтап – просто искам да се запозная с двойника си в това измерение. Даже не повторимият Христо Стоичков тук съществува като Стоичко Христов, та аз ли?

Обръщам си имената и питам. Приятен женски глас обяснява:

– Ами той е на Хаваите, довършва новата си поема. Аз съм негова секретарка, мога да ви запиша час за... края на март.

Много благодаря и прекъсвам връзката. Екстра! Защо не ме пратят и мен на Хаваите – не поема, диференциално уравнение ще измисля!

Момчетата са зяпнали. Сякаш по команда завикват, подавайки чантите си:

– Ама вие го познавате лично?! И вие ли сте в лигата? Дайте, моля ви, автограф!

– Нещо такова – смотолевям и се подписвам някъде между сините

и червените говеда.

Пристигаме, аз скачам и забързвам към пазара на хълма. Дано не е късно!

Наистина, някои вече прибират стоката. Но... какво предлагат тук? Стари книги, грижливо подвързани и подредени; картини, малка пластика, украшения; копия на антични предмети... Изцяло антиквариат, ни помен от нашия битак! Бързо увяхва и надеждата ми, че някак ще успея да се транспортирам обратно, откъдето съм дошъл.

– Заповядайте, господине! – спира ме възрастен мъж. – Имам представителни неща от всеки век и цивилизация: най-старият тъкан календар... вълшебна покривка за маса... елфически кинжал... едно от първите записващи устройства, ето тук се слага носител... модел на „Титаник“, първият успешен трансгалактически кораб...

– А какво ще кажете за това? – решавам да прекъсна безкрайния поток от думи и свалям часовника си. На него пише: „Победа. Сделано в СССР“.

Човекът поема внимателно вещта, разглежда я отвсякъде и мърмори:

– Няма година на производство... Неизвестен произход... Наистина, видът е доста първичен, но... Това да не е самоделна машина на времето?

– Може и така да се каже – проточвам многозначително. – Най-важното, че е действащ модел!

Търговецът бързо, като попарен, ми връща часовника, оглеждайки се на всички страни; шепне заклинателно:

– Полудяхте ли?! Ами ако ви хванат с *това*? Млади човече, аз съм законен търговец, предложете ми картина, предложете ми стихотворение... Естествено, с уредени права!

Широко се усмихвам: интересно се живее тук, няма що! Чакай да видим... По принцип не си помня стиховете, особено като съм ги забутал в най-дълбоки архиви. Какво друго у нас? Да заплаят издаването им и книгите да хващат мухъл по складовете? Мерси!

През съзнанието ми се стрелкат само отделни метафори, думи, напomniaщи минали преживявания. И нищо мое – изцяло. Да, ето едно късичко, подарък от приятел поет преди близо четвърт век, тогава често си го препрочитам.

– Сетих се – казвам радостно. – Доста старо е, едва ли го знаете. Да започвам ли?

– Момент! – търговецът вади кълбовиден уред с размерите на

ябълка и вдлъбнатини за пръстите; намества го в дясната ми ръка. – Да, записва.

– Казва се Слепецът...⁴

Заливат те потоци светлина,
но ти не можеш да ги възприемеш.
Какво са утрото, или денят
и как това да бъде обяснено?

Наистина ли слънцето блести –
потропваш по паважа на сърцата...
А в цялата вселена е април
и свети даже вятърът.

– Великолепно, господине! – виква търговецът. – Ето че се разбираме... Сега ще се споразумеем за цената и срока на правата. Една година става ли? Или предпочитате половин?

А сега, де! Откъде да им знам тарифите? Само съм сигурен, че едва ли ще издържа цяла година по тези места, без да откача. Макар че, от друга страна, като се замисли човек, по-странно е как съм издържал толкова години у нас...

Не знам колко време е минало, докато се рея из облаците, елеино захласнат като ученик по манекенка. Стресва ме внезапната тишина, в която проехтяват като изстрели слова, които най-малко съм очаквал:

– Старши поет Йордан Недялков, специален офицер от Отдела за борба с интелектуалната престъпност. Арестувам ви за нерегистрирани стихове! Имате право да мълчите, тъй като всяка ваша дума може да се използва в съда...

А така! Търговецът е клекнал зад сергията, вижда се само как бялата му коса трепери от страх. Обгръща ме зловеща тишина, сред която като тръни из въздуха са посадени 13 спецченгета с черни маски и незнайни оръжия във всяка ръка. Обикновено съм непукист, но това вече ми идва много. Олюлявам се, впивайки пръсти в подпората на сергията. Светът леко се размива, цветовете се размазват, потеглят някъде назад, тишината преминава в бучене...

...Предметите бързо идват на фокус, но картината е от сутрешния мил роден битак! Няма свирепи ченгета по опазване на авторското

---

4. Подарено на автора от поета Славимир Генчев преди четвърт век.

право, търговци и звезди в поетическото изкуство, чист въздух и луксозен транспорт. Вместо всичко това на крачка от мен стърчи русоляв циганин, а в ръката му проблясва нож. Кое зло е по-голямо?! Пак ли да се спасявам и накъде сега?

Обаче промяна има. Противникът е някак уморен и тъжен, надменната му физиономия е станала уплашена, отчаяна; ножът сочи към земята, а околните най-после се раздвижват от вкочанените си пози и го хващат за лактите. Махвам с ръка:

– Хайде, прощавам ти!

– Ами какво да праим, бе брато? – проплаква той.

– Собственият ти живот е такъв, какъвто е заради теб и изборите, които си направил (или не си успял да направиш). Иди и прави това, което наистина обичаш! Нищо друго! Имаш толкова малко време...⁵

Бога ми, не знам как ми идват тези думи. И не искам да знам – искам да си тръгна, да забравя тази шеметна авантюра, най-сетне наистина да се събудя в любимия ми стар фотьойл... Но всички от пазара – българи, цигани, турци, араби – продължават да стърчат и мълчат, очаквайки още нещо. И то идва на устните ми:

– Вие създавате по своя воля едни от събитията, а други привличате към себе си, повече или по-малко несъзнателно. Има събития (към тях спадат големите природни бедствия), които приписвате на „съдбата“. Но даже тя може да се определи като „резултат от всички мисли навсякъде“. Или, с други думи, тя е съзнанието на планетата.⁶

Сега вече си тръгвам. Зад мен пазарът се връща към обичайните шумове. Спускам се надолу по хълма, търсейки пътека между строителни отломъци, пластмасови пликосе, кофички и шишета – познатите стари боклуци. Но внезапно спирам: на няколко метра пред мен, в прохода между грозните купчини, съвсем неестествено от земята стърчи небесносиво растение, на вид между среден фикус и китайска роза. Никаква друга читава растителност не се забелязва докдето стига човешки поглед. Обръщам се – циганинът ме гледа от края на пазара. Махвам с ръка да приближи и питам:

– И ти ли виждаш това, което виждам аз?

Той се втурва, после рязко спира, изненадан:

– Я-а, синьо!

Потупвам го по рамото и продължавам надолу. Умората и

---

5. Парафрази от книгата на Нийл Доналд Уолш „Разговори с Бога“.

6. Пак там.

напрежението бавно се свличат към земята, която равномерно оттласкват. Скоро ще съм си у дома. Вече усещам топлия дъх на онова...

...Яркосиньо море, златен пясък и зелени палми. Чистобяло корабче, сякаш хартиено, е застинало навътре в спокойната вода. Слънце не се вижда, но е ослепително ярко и кристално чисто. Гларус крачи важно из пустия плаж, смешна майmunка скача и безуспешно брули кокосови орехи. Гола девойка седи неподвижно пред кротките вълни в поза за медитация, с обърнати нагоре шепи, положени на коленете. Гарвановочерните ѝ коси са леко разлюлени от недоловим вятър...

КРАЙ

© 2002 Иван Хаджиев

Източник: <http://sfbg.us>

Свалено от „Моята библиотека“ [<http://purl.org/NET/mylib/text/1200>]